

AKKREDITERINGS- RAPPORT

Trøndelag høyere yrkesfagskole

Vedtak om avslag på søknad om akkreditering
av fagområdet Havrommet

2026

NOKUT – Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen – er et statlig forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet.

NOKUT har eget styre og er faglig uavhengig i oppgavene som er definert i universitets- og høyskoleloven. I tillegg utfører vi forvaltningsoppgaver som er delegert fra Kunnskapsdepartementet.

Formålet med NOKUTs virksomhet er å føre tilsyn med kvaliteten i høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning og å stimulere til kvalitetsutvikling som sikrer et høyt internasjonalt nivå i utdanningstilbudene ved institusjonene.

NOKUT skal bidra til at samfunnet har tillit til kvaliteten i norsk høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning. Gjennom arbeidet vårt skal NOKUT søke å bistå institusjonene i deres kvalitetsarbeid.

NOKUT bruker sakkyndige i akkrediteringer, tilsyn, evalueringer og prosjekter.

Du kan lese mer om arbeidet vårt på nokut.no.

NOKUT er sertifisert som miljøfyrtårn

Institusjon	Trøndelag høyere yrkesfagskole
Sakkyndige	Odd Konrad Dale (leder), Bjørn-Steinar Sæther og Malin Sivertsen
Dato for vedtak	18. juni 2026
NOKUTs saksnummer	24/00273 og 26/00658

© NOKUT Oppgi NOKUT som opphav ved bruk av materiale.

Forord

Fagskoler som oppfyller bestemte vilkår, kan søke akkreditering for et fagområde og slik få fullmakt til selv å opprette fagskoleutdanninger innen dette fagområdet, jf. § 5 i lov om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleloven). Akkreditering for fagområde foretas av NOKUT etter forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleforskriften) og forskrift om akkreditering av og tilsyn med høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoletilsynsforskriften).

Denne foreløpige rapporten inneholder vurdering av søknad om akkreditering for fagområdet *Havrommet* fra Trøndelag høyere yrkesfagskole. Vurderingen av fagskoletilsynsforskriftens krav til et akkreditert fagområde er gjennomført av en sakkyndig komité på bakgrunn av fagskolens søknad mottatt til søknadsfristen 1. november 2024 og institusjonsbesøk 21. og 22. oktober 2025.

NOKUTs konklusjon er at Trøndelag høyere yrkesfagskole ikke oppfyller kravene til å få akkreditert fagområdet.

Innhold

1 Om søker og søknadsbehandlingen	5
1.1 Trøndelag høgere yrkesfagskole	5
1.2 Søknadsbehandlingen	5
2 Krav for å kunne søke akkreditering	6
2.1 Fagskolens primærvirksomhet	6
2.2 Uteksaminerte kandidater	6
2.3 Garanti- og forsikringsordninger	7
3 Krav til fagskolens kvalitetsarbeid	8
4 Sakkyndig vurdering av krav til akkrediterte fagområde	10
4.1 Fagområdets avgrensning	10
4.2 Fagmiljøet som er tilknyttet fagområdet	17
4.3 Samarbeid med yrkesfeltet	21
5 Konklusjon	23
6 Fagskolens uttalelse til den sakkyndige vurderingen	24
7 Vedtak	27
Vedlegg 1: Oversikt over dokumentasjonen vedtaket bygger på	28
Vedlegg 2: Presentasjon av sakkyndig komité	29

1 Om søker og søknadsbehandlingen

1.1 Trøndelag høyere yrkesfagskole

Trøndelag høyere yrkesfagskole (THYF) er en offentlig fagskole som er eid av Trøndelag fylkeskommune. Fagskolen ble til etter vedtak om sammenslåing av syv fylkeskommunale fagskoler i Trøndelag i 2018, og de første studentene ved nye THYF startet opp høsten 2020.

Fagskolen tilbyr i dag høyere yrkesfaglige utdanninger innen tekniske fag, maritime fag, havbruksfag, helse- og oppvekstfag og mat- og reiselivsfag. Skolens administrasjon er lokalisert i Stjørdal, og skolen har i tillegg studiesteder i Ytre Namdal (Rørvik), Steinkjer, Levanger, Trondheim, Chr. Thams (Løkken) og Gauldal (Støren). Skolen har også studietilbud i Namsos og på Frøya.

Studieåret 2024/25 hadde THYF ca. 1350 studenter. THYF har ingen fagområdeakkrediteringer fra før.

1.2 Søknadsbehandlingen

THYF sendte inn søknaden om akkreditering av fagområde *Havrommet* til søknadsfristen 1. november 2024.

NOKUT har vurdert at fagskolen oppfyller kravene for å kunne søke om fagområdeakkreditering i fagskoleforskriften § 48 første avsnitt. NOKUT har også vurdert at fagskolen har utarbeidet tilfredsstillende rutiner for å opprette utdanninger den selv vil få fullmakt til å akkreditere, og at den har utarbeidet tilfredsstillende rutiner for å gjennomføre vesentlige endringer, jf. fagskoletilsynsforskriften § 4-2 andre avsnitt.

Etter at NOKUT gjennomførte disse innledende vurderingene, ble det oppnevnt en sakkyndig komité til å vurdere kravene til et akkreditert fagområde i fagskoletilsynsforskriften kapittel 3. Det følger av fagskoleforskriften § 46 at NOKUT skal oppnevne sakkyndige for å gjennomføre de faglige vurderingene for akkreditering av fagområde og at de sakkyndige skal avgi rapport med anbefalinger om vedtak til NOKUT. Krav til de sakkyndige kompetanse følger av fagskoletilsynsforskriften § 5-4. Komitéen har bestått av Odd Konrad Dale (komitéleder), Bjørn-Steinar Sæther og Malin Sivertsen.

NOKUT gjennomførte et fysisk institusjonsbesøk ved fagskolens lokasjon i Rørvik 21. og 22. oktober 2025. Den sakkyndige komitéen intervjuet da representanter fra den faglige og administrative ledelsen ved fagskolen, faglige og utdanningsfaglig ansvarlige innen fagområdet, lærere innen fagområdet, aktive og tidligere studenter innen fagområdet, eksterne samarbeidspartnere og fagskolens styre.

Vurderingene i den sakkyndige innstillingen er basert på dokumentasjon som fagskolen har sendt NOKUT i forbindelse med søknaden, og intervjuer under institusjonsbesøket. Den skriftlige dokumentasjonen er tilgjengelig i elnnsyn – offentlig elektronisk postjournal, i NOKUTs sak 24/00273.

2 Krav for å kunne søke akkreditering

2.1 Fagskolens primærvirksomhet

Fagskoleforskriften § 48 (1) a)

Fagskolens primærvirksomhet skal være utdanning og være tydelig avgrenset fra eventuell annen virksomhet.

Beskrivelse

THYF er en offentlig fagskole som er eid av Trøndelag fylkeskommune. I vedlagt «Styringsdokument THYF» står det at THYF «har som formål å: «legge til rette for fagskoleutdanning av høy kvalitet». Videre fremgår det, under punkt 2 om samfunnsoppdraget, at «THYF skal tilby etter- og videreutdanning til personer som enten har fagbrev eller som har lang arbeidserfaring på et gitt område.»

I Brønnøysundregisteret er THYF registrert som en underenhet av Trøndelag fylkeskommune fylkesdirektøren, med næringskode «85.410 Undervisning ved fagskoler»

Vurdering

NOKUT vurderer på bakgrunn av dette at fagskolens primærvirksomhet er utdanning.

Konklusjon

Kravet i fagskoleforskriften § 48 første avsnitt bokstav a er oppfylt.

2.2 Uteksaminerte kandidater

Fagskoleforskriften § 48 (1) b)

Fagskolen må ha uteksaminert kandidater i minst én akkreditert fagskoleutdanning i minst to år.

Beskrivelse

I vedlegg 10, «Tabell for opptak og gjennomføring for utdanningene innen fagområdet», fremkommer det at flere akkrediterte utdanninger ved THYF har uteksaminerte kandidater i minst to år. Dette gjelder blant annet utdanningene Dekksoffiser på ledelsesnivå (120 stp), hvor det ble uteksaminert 27 studenter i 2020, 15 i 2021, og 19 i 2022, og Ledelse i havbruksoperasjoner, hvor det ble uteksaminert 29 studenter i 2020, 17 i 2021, og 9 i 2022.

Vurdering

NOKUT vurderer at kravet om uteksaminerte kandidater er oppfylt, ettersom fagskolen har uteksaminert kandidater i flere akkrediterte utdanninger i flere år.

Konklusjon

Kravet i fagskoleforskriften § 48 første avsnitt bokstav b er oppfylt.

2.3 Garanti- og forsikringsordninger

Fagskoleforskriften § 48 (1) c

Fagskolen må dokumentere deltakelse i garanti- eller forsikringsordning som sikrer studenter refusjon av innbetalte skolepenger dersom fagskolen frivillig eller pålagt stanser en fagskoleutdanning og dette medfører at noen studenter ikke får fullført utdanningen etter oppsatt plan. Garanti- eller forsikringsordningen skal dekke innbetalte skolepenger for fagskoleutdanninger som enten blir avbrutt eller ikke starter.

Beskrivelse

Trøndelag fylkeskommune, som er eier og driftsansvarlig for fagskolen, er å anse som selvassurandør i en situasjon hvor studenter kan ha et pengekrav på skolen. Staten er selvassurandør, i tråd med selvassurandørprinsippet. Det innebærer at staten ikke tegner forsikring, men håndterer skader og tap når de oppstår. I tråd med regelverk for økonomisk styring i staten § 20 skal staten stå som selvassurandør, dersom annet ikke er bestemt av Finansdepartementet. Annet er ikke bestemt for offentlige fagskoler.

THYF har lagt ved en egenerklæring (vedlegg 12) der THYF beskriver at de vil arbeide med å få på plass en avtale med en annen fagskole om å overta studenter dersom det blir en uforutsett stans i tilbudet, slik at de får fullført utdanning de har startet på, eller gjennomført utdanning de er tatt opp ved. Det står videre at dersom dette lykkes, har ikke studentene krav på økonomisk erstatning for innbetalte skolepenger.

Vurdering

NOKUT vurderer at kravet om garanti og forsikringsordninger ikke er oppfylt. THYF har gjennom Trøndelag fylkeskommune en selvassurandørordning som er å regne som en forsikringsordning. Denne delen av kravet er oppfylt.

Studenter som ikke får fullført utdanning på grunn av at fagskolen frivillig eller pålagt stanser utdanningen har krav på å få tilbakebetalt innbetalte skolepenger, uavhengig av om fagskolen har inngått avtale med annen fagskole om å fullføre utdanningen. THYF står fritt til å inngå slike avtaler med andre aktører, selv om det ikke stilles krav til det i fagskoleforskriften. NOKUT vil også anbefale slike ordninger, for å ivareta studenter som ikke får fullført utdanningen etter oppsatt plan på grunn av stans. Inngåelse av slike avtaler vil likevel ikke erstatte studentens krav på økonomisk erstatning for innbetalte skolepenger.

Konklusjon

Kravet i fagskoleforskriften § 48 første avsnitt bokstav c er ikke oppfylt.

Vi gjør imidlertid oppmerksom på at vi i tilsvarende saker normalt gir søker anledning til å sende inn ny dokumentasjon før endelig avgjørelse tas. Vi har vurdert det som uhensiktsmessig i dette tilfellet siden det er flere krav som ikke er oppfylt, jf. vurderingene i kapittel 4. Eventuell innsendelse av ny dokumentasjon ville derfor ikke ha betydning for utfallet i saken.

3 Krav til fagskolens kvalitetsarbeid

Fagskoletilsynsforskriften § 4-2 (2)

For fagskoler med fagområdeakkreditering skal systemet for kvalitetssikring også vise prosedyrer for hvordan fagskolen

- a) oppretter utdanninger den selv har fullmakt til å akkreditere
- b) gjennomfører vesentlige endringer av utdanninger som hører inn under fagområdet

Beskrivelse

I vedlegg 14 – Prosedyre for utvikling av nye utdanninger og vesentlige endringer av akkrediterte utdanninger beskrives prosessene for å utvikle nye utdanninger, og for å gjennomføre vesentlige endringer av eksisterende studier som hører inn under fagområdet. Det er samme rutine som gjelder for begge prosessene, og består dermed av de syv samme fasene:

1. Behov/initieringsfasen. I denne fasen identifiseres behovet for å utvikle ny utdanning, eller behov for endring i eksisterende utdanning.
2. Utredningsfasen. Forutsetter at det er avdekket behov. Består av tre faser: 1) Vurdere innmeldt behov, 2) Etablere arbeidsgrupper og 3) Utarbeide rapport. Rektor har ansvar for å fatte vedtak om at skolen skal gå videre med det innmeldte behovet, og for å etablere arbeidsgruppe som jobber videre med saken. Arbeidsgruppen utarbeider rapport, som overleveres THYFs ledergruppe. Rutinen beskriver også hvem arbeidsgruppen bør bestå av, og hvilke momenter rapporten skal inneholde.
3. Beslutningsfasen. Fasen er igjen delt inn i to faser – 1) Vedtak om videre arbeid og 2) Styrebehandling. THYFs ledergruppe (ved rektor) beslutter på bakgrunn av rapport om saken skal legges frem for styret. Styret fatter så vedtak om videre utvikling av utdanningen.
4. Utviklingsfasen. Arbeidsgruppen utarbeider studieplan etter krav til fagskoleutdanninger i Fagskoleloven kap. 2, Fagskoletilsynsforskriften kap. 2, Fagskoleforskriften kap. 8, Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk og NOKUTs veiledere.

5. Internkontrollfasen. Studieadministrativ leder og kvalitetsleder ved THYF vurderer innholdet i studieplanen opp mot fagskolens kvalitetskriterier for utdanninger, lover og forskrifter. Ved mangler sendes dokumentene tilbake til arbeidsgruppen for utbedring, og prosessen gjentas inntil kvalitetsgrunnlaget er oppfylt. Dokumentasjon sendes videre til sakkyndig utvalg som oppnevnes av kvalitetsleder.
6. Vurderingsfasen. Sakkyndig utvalg vurderer om studieplan og kvalitetskriterier er oppfylt. Ledergruppen ved rektor utformer innstilling til styret med forslag til vedtak.
7. Vedtaksfasen. Styret ved THYF fatter vedtak om ny utdanning eller vesentlig endring.

Vurdering

Etter NOKUTs vurdering har fagskolen dokumentert å ha system for kvalitetssikring med prosedyrer både for å opprette utdanninger under egen fullmakt, og for å gjennomføre vesentlige endringer av utdanninger som hører inn under fagområdet. Det er samme prosedyre som gjelder både for å gjøre endringer og opprette nye utdanninger.

NOKUT vurderer at det går tydelig frem av prosessbeskrivelsen hvem som har ansvar for de ulike fasene/stegene i prosessene. Styret er involvert og fatter vedtak om oppretting av nye utdanninger og gjennomføring av vesentlige endringer. Rutinen beskriver også hvilke typer endringer som regnes som vesentlige. Fagskolen har satt relevante krav til sakkyndig komité som tilsvarer kravene til sakkyndige ved akkreditering av fagskoleutdanninger i fagskoletilsynsforskriften § 5-3. Dette vil sikre relevant kompetanse i kvalitetssikringen.

Konklusjon

Kravet i fagskoletilsynsforskriften § 4-2 andre avsnitt er oppfylt.

4 Sakkyndig vurdering av krav til akkrediterte fagområde

4.1 Fagområdets avgrensning

Fagskoletilsynsforskriften § 3-1 Avgrensning av fagområdet

(1) Fagområdet skal være relatert til ett eller flere yrkesfelt. Fagområdet skal være tydelig definert og avgrenset, men ha tilstrekkelig faglig bredde til å inkludere flere utdanninger

(2) Fagskolen skal ha en strategi med mål og tiltak for å utvikle fagområdet, og kunne gjennomføre denne

Beskrivelse

Avgrensning

Trøndelag høyere yrkesfagskole (THYF) søker om akkreditering av fagområdet *Havrommet*. Av søknaden fremgår det at fagområdet har utdanninger som bygger på flere yrkesfaglige utdanningsprogram i videregående opplæring:

- Elektro og datateknologi
- Naturbruk
- Teknologi- og industrifag

Fagområdet avgrenses slik:

- Utdanninger som kvalifiserer for yrkesutøvelse regulert av Forskrift om kvalifikasjoner og sertifikater for sjøfolk (FOR-2011-12-22-1523).
- Utdanninger knyttet til krav i andre internasjonale koder og konvensjoner gitt av IMO.
- Utdanninger som bygger på praktisk kompetanse hos arbeidere i akvakultur og fiskerinæringen.
- Utdanninger som bygger på utdanningsprogrammene på NKR nivå 4 innen maritime fag, transport og logistikk, maritim elektriker, energioperatør, blå linjer innen naturbruk som fiske og fangst, akvakultur og havbrukstekniker og nært beslektede fagområder.
- Utdanninger som kvalifiserer for yrkesutøvelse i nært beslektede fagområder og/eller tjenester rettet mot marin og maritim næring som logistikk, myndighetsutøvelse, leverandørindustri, havner og baser og annen infrastruktur som er innrettet mot marine og maritime næringer.
- Utdanninger som omhandler tilleggskompetanse som er relevant for marine og maritime yrkesgrupper, for eksempel målrettede utdanninger innen bærekraft, fiskevelferd, nye teknologier, ledelse, økonomi og administrasjon etc.

- Utdanninger som omhandler tilleggskompetanse innen havbruk som følge av ny teknologi og nye produksjonsmetoder, for eksempel bruk av ROV, vannbehandling i lukkede systemer, nedsenkede merder, slaktefartøy etc.

I søknaden spesifiserer THYF at fagområdet ikke omfatter yrker for produksjon av utstyr som benyttes på sjø eller i havbruk. Fagområdet omfatter heller ikke yrker som ivaretar oppdrettet eller villfanget fisk fra den er klar for håndtering videre i verdikjeden etter slakting.

THYF har i dag seks utdanninger som er omfattet av fagområdet:

- Maskinoffiser på ledelsesnivå (heltid, Trondheim)
- Maskinoffiser på ledelsesnivå (deltid, Ytre Namdal)
- Dekksoffiser på ledelsesnivå (heltid, Trondheim)
- Dekksoffiser på ledelsesnivå (deltid, Ytre Namdal)
- Ledelse i havbruksoperasjoner
- Ledelse i sjøbasert akvakultur

I felles klassifiseringssystem for fagskoleutdanninger (FKF) inkluderer de eksisterende utdanningene utdanningskodene FKF56 (Maritim-Dekk), FKF57 (Maritim-Maskin) og FKF92 (Grønne fag).

Strategi

I søknaden har THYF lagt ved dokumentene *Delstrategi for fagområdet Havrommet 2024-2026* og *Årlig handlingsplan for fagområdet Havrommet 2024-2025*, som beskriver henholdsvis strategien og handlingsplanen for fagområdet *Havrommet*. I forbindelse med institusjonsbesøket ved THYF 21. – 22. oktober 2025 etterspurte NOKUT oppdatert versjon av handlingsplanen, og fikk i etterkant tilsendt dokumentet *Årlig handlingsplan for fagområdet Havrommet 2026*, og et dokument som viser oppdatert status for den første versjonen av handlingsplanen for perioden 2024 - 2025, med oversikt over hvorvidt deltiltakene er gjennomført, delvis gjennomført, igangsatt eller ikke igangsatt. Vi har tatt for oss den siste versjonen av handlingsplanen, ettersom den ser ut til å være en videreutvikling av den forrige versjonen.

Dokumentet om delstrategi beskriver THYFs samfunnsoppdrag, visjon og verdier samt en kort beskrivelse av skolen. Deretter følger opplisting av mål og delstrategier for fagområdet på et overordnet nivå. Den inneholder fem hovedmål, som hver har mellom tre til fem delstrategier knyttet til seg. De fem hovedmålene er:

1. THYF Havrommet skal tilby studier som er i tråd med arbeidslivets behov innen fagområdet
2. THYF Havrommet skal gjennomføre undervisning med høy faglig kvalitet og som gjør studentene attraktive på arbeidsmarkedet

3. THYF Havrommet skal ha læringsarbeid tilpasset utdanningen og som bygger på studentenes kompetanse
4. THYF Havrommet skal være robust nok til å tåle endringer i rammevilkår og samfunnsbehov
5. THYF Havrommet skal være et verktøy for offentlige og private aktører for å møte fremtidig kompetansebehov

I handlingsplanen er delstrategiene fra strategien gjengitt, men konkretisert med mellom ett og fire tiltak knyttet til hver delstrategi. Det fremgår hvem som har ansvaret for tiltakene, og om resultatet av tiltaket er målbart, for eksempel gjennom at det har resultert i ny studieplan eller at det foreligger møtereferat.

Delstrategi 1.1 i handlingsplanen, som knytter seg til hovedmål 1, handler om utvikling av nye studietilbud, med særlig fokus på endrede behov som følge av endringer i arbeidsmarkedet, ny teknologi og bærekraftig utvikling. Under delstrategien er det etablert fire tilhørende tiltak, som er: 1) Utvikle fremdriftsplaner som følger sertifikatstruktur for dekksoffiser, 2) Akkreditere havbruksutdanningene som er 120 stp, 3) Utvikle moduler innen ny havbruksteknologi (dypdrift, fisk i brønnbåt og fisk i lukket anlegg), og 4) Utvikle forslag til påbyggingsstudie for maritime offiserer (maskinmodul for dekksoffiserer, dekkmodul for maskinoffiserer).

De øvrige delstrategiene under hovedmål 1 dreier seg om å utvikle fagråd for fagområdet, etablere og videreutvikle referansegrupper for studier, delta på relevante kunnskapsarenaer, og evaluere og oppdatere eksisterende studieplaner.

Under hovedmål 2 gjelder delstrategiene å sikre god kompetanse i fagmiljøet og bruke relevant og oppdatert læremateriell i undervisningen. Tilhørende hovedmål 3 er det satt opp delstrategier som omhandler kvalitet i undervisningen, som for eksempel å tilpasse undervisningen til studentenes bakgrunn og studienes egenart, og videreutvikle undervisningskompetansen innen fagområdet i tråd med THYFs pedagogiske profil.

Delstrategiene til hovedmål 4 gjelder å sikre rammevilkår for fagområdet, som å sørge for gode søkertall til studiene og inngå samarbeidsavtaler med relevante aktører som representerer bredden av fagområdet. Under det siste hovedmålet, mål 5, er det satt opp delstrategier som på ulike måter skal sikre utdanningenes yrkesrelevans. Dette skal skje gjennom å etablere fagråd for Havrommet, delta på innovasjons- og utviklingsarenaer, delta på arrangementer i regi av offentlige og private utviklingsaktører innen fagområdet, og være proaktiv ut ifra utviklingstrender, samfunnsutvikling og nye næringer.

I søknadens kapittel 2 beskrives rammene for fagskolens virksomhet, inkludert blant annet informasjon om hvordan fagskolen skal sikre stabil drift og videreutvikling av fagområdet, økonomisk handlingsrom, og infrastruktur.

Vurdering

Vurdering av avgrensningen

Komitéen vurderer at fagområdet er relatert til flere yrkesfelt innen maritime næringer, fiskeri- og havbruksnæringen samt utvikling innen havbasert fornybar energi. Disse bygger på de yrkesfaglige utdanningsprogrammene elektro og datateknologi, naturbruk og teknologi- og industrifag, som oppgitt i søknaden. Komitéen viser til at THYF i dag tilbyr fire forskjellige utdanninger innen fagområdet, to innen maritime fag og to innen havbruksfag.

Komitéen vurderer at THYF har lagt opp til en bred definisjon av de delene av fagområdet som gjelder akvakultur og havbruk. Komitéen legger til grunn at begrepet *akvakultur* omfatter dyrking av alle slags organismer i vann, mens *havbruk* er den delen av akvakultur som foregår i havvann. Havbruk kan foregå både i sjøen og i landbaserte anlegg. Videre omfatter dette både åpne og lukkede systemer, hvor lukkede systemer er mer komplekse enn åpne, da de stiller strengere krav til vannbehandling, som er avgjørende for å ivareta fiskevelferden. I søknaden har THYF oppgitt at fagområdet ikke omfatter yrker for produksjon av utstyr som benyttes på sjø eller i havbruk, og heller ikke yrker som ivaretar oppdrettet laks eller villfanget fisk fra den er klar for håndtering videre i verdikjeden etter slaktning. Utover dette fremkommer det ikke noen ytterligere avgrensning av hvilke fagfelt innenfor akvakultur som ikke skal være inkludert i fagområdet. At fagskolen ikke har en ytterligere avgrensning, ble også bekreftet i intervju med fagskolens ledelse under institusjonsbesøket. Komitéen legger derfor til grunn at fagområdet skal omfatte både sjøbasert og landbasert produksjon, samt både åpne og lukkede systemer.

Komitéen vurderer at fagområdet er klart definert og avgrenset. Komitéen har vurdert øvrige krav, som strategi, fagmiljø og samarbeid med yrkesfeltet, opp mot denne avgrensningen.

De sakkyndige vil likevel bemerke at avgrensningen innebærer en betydelig utvidelse av fagområdet. Komitéen viser blant annet til at dagens utdanninger THYF tilbyr innen havbruk/akvakultur synes å være tilknyttet sjø, selv om ledelse i havbruksoperasjoner også kan omfatte landbasert produksjon. Den sakkyndige komitéen vurderer at det å inkludere landbasert/lukket produksjon i fagområdet vil medføre en betydelig større bredde enn det THYF har pr. i dag, og vil stille andre krav til fagmiljøet.

Vurdering av strategien

Komitéen vurderer at strategien har svakheter når det gjelder planer om å utvikle fagområdet, inkludert å opprette nye utdanningstilbud de nærmeste årene. Fagskoletilsyns forskriften § 3-1 andre ledd stiller krav til at fagskolen skal ha en strategi med mål og tiltak «for å utvikle fagområdet». I NOKUTs søknadsveileder for fagområdesøknader står det utfyllende om kravet at strategien skal «kunne skissere mål og tiltak for videre utvikling av fagområdet, blant annet hvilke typer utdanninger dere mener det kan være aktuelt å utvikle innen fagområdet de nærmeste årene.»

Tiltak 1 og 4 (i handlingsplanen nummerert som T5) omhandler den maritime delen av fagområdet. Tiltak 1 under delstrategi 1.1 i handlingsplanen handler om å utvikle fremdriftsplaner som følger sertifikatstruktur for dekksoffiserer. Tiltaket er revidert etter

den første versjonen av handlingsplanen, hvor det var formulert slik: «Vurdere utvikling av modulbasert offisersutdanninger». Tiltaket i den første planen er markert som ferdigstilt i statusdokumentet etter at søknader om akkreditering av fire dekksoffiserutdanninger ble sendt NOKUT i februar 2023. Alle disse søknadene ble avslått, og målet har i ny plan blitt endret til å utvikle fremdriftsplaner. Den sakkyndige komitéen vurderer at tiltaket ikke dreier seg om å utvikle nye utdanningstilbud, men at det heller dreier seg om en omstrukturering av eksisterende utdanninger. Tiltak 4 beskriver utvikling av forslag til påbyggingsstudium for maritime offiserer, en maskinmodul for dekksoffiserer og en dekkmodul for maskinoffiserer. Komitéen anser også dette tiltaket for å beskrive omstrukturering av eksisterende utdanninger, heller enn utvikling av nye. Komitéen registrerer at verken handlingsplanen eller strategien omtaler ytterligere tiltak om å utvikle utdanninger innen det maritime feltet.

Tiltak 2 og 3 omhandler den marine delen av fagområdet. Tiltak 2 er å «akkreditere havbruksutdanningene som er 120 stp». Komitéen mener at tiltaket er uklart formulert, men forstår det slik at det innebærer å utvide de to havbruksutdanningene THYF har akkreditert i dag (*Ledelse sjøbasert akvakultur og Ledelse i havbruksoperasjoner*) fra 60 til 120 studiepoeng. Komitéen viser i den forbindelse til at tiltak 2 i den forrige handlingsplanen var formulert slik: «Utvikle og akkreditere havbruksutdanningene ut over 60 stp». Det ble også bekreftet under institusjonsbesøket, da det på spørsmål fra komitéen om hvilke utviklingsplaner skolen har for fagområdet, ble sagt at skolen ønsker å utvikle de to ettårige havbruksutdanningene med påbygning/spesialisering for et andre år, for eksempel med spesialisering innen dypdrift.

Tiltak 3 er å «utvikle moduler innen ny havbruksteknologi (dypdrift, fisk i brønnbåt og fisk i lukket anlegg)». På grunnlag av det som ble sagt i intervjuene (som vist til i forrige avsnitt) forstår komitéen det slik at tiltak 2 og tiltak 3 er delvis overlappende, på den måten at i hvert fall noen av modulene som skal utvikles i tiltak 3, er de samme som det skal bygges på med i tiltak 2. Den sakkyndige komitéen vurderer at å utvikle modul innen *dypdrift* er et godt egnet tiltak som er tilpasset det fagmiljøet fagskolen har i dag. Når det gjelder modulen *fisk i lukket anlegg*, vurderer komitéen at det ut fra handlingsplanen er uklart hvilke typer lukkede anlegg som skal omfattes av tiltaket. Lukkede anlegg har ulik grad av lukking, hvor de mest lukkede er de mest avanserte og komplekse. Disse stiller større krav til kompetanse om vannbehandling, som er avgjørende for å ivareta fiskevelferden. Komitéen mener at formuleringen i handlingsplanen åpner for de mest avanserte lukkede anleggene. Dette ble styrket gjennom intervjuene under institusjonsbesøket, hvor fagskolen oppga at produksjon i RAS (resirkulerende akvakultursystem) på land er en av de første modulene de ønsket å utvikle dersom de fikk fagområdeakkreditering. Å utvikle en slik modul ville krevd høy kompetanse i fagmiljøet, og eventuelt (avhengig av ambisjonsnivået) en grundigere redegjørelse av tiltakets gjennomførbarhet, for eksempel hvordan fagskolen ser for seg å innhente eksterne fagressurser. Komitéen vurderer at siden det ikke fremgår tydelig hva tiltaket inneholder, er det vanskelig å vurdere om strategien kan gjennomføres. Noen av de samme utfordringene gjelder utvikling av modulen *fisk i brønnbåt*. Frakt av fisk i brønnbåt er operasjoner som stiller en del av de samme kravene til fiskevelferd som fisk i

lukket anlegg. Håndtering av fisken før og under ombordtaking er særlig belastende. Selv om oppholdstiden for fisken i båten er begrenset er fisketettheten vanligvis høy, og en vil i ulik grad ha mulighet eller utstyr til å skifte ut eller behandle vannet mens fisken er om bord. Tilsvarende produksjon i lukkede anlegg stiller dette krav til inngående kompetanse innen fiskefysiologi og fiskens evne og muligheter til å håndtere krevende miljøforhold uten at fiskens helse og velferd kompromitteres. Komitéen vurderer at fagskolen mangler slik kompetanse i et omfang som vil kreves for å gjennomføre et slikt tiltak.

Tiltaket i den første handlingsplanen om å opprette fagråd for Havrommet er et konkret og nyttig tiltak for å utvikle fagområdet, og er allerede gjennomført. Tiltaket er revidert i ny plan til å dreie seg om å vedlikeholde og videreutvikle rådet.

Komitéen vurderer at enkelte av delstrategiene knyttet til de andre målene gjelder ordinær drift av fagskoleutdanninger. Dette gjelder særlig delstrategiene under mål 2 og 3, og noen under mål 4. Delstrategiene under mål 2 og 3 skal henholdsvis sikre god kompetanse i fagmiljøet og at undervisningen skal være av god faglig kvalitet. Under mål 2 har skolen satt opp delstrategier som skal sikre at fagmiljøet skal vedlikeholde og utvikle høy kompetanse, sikre kompetent og tilgjengelig undervisningspersonell, bruke relevant og oppdatert læringsmateriell i undervisningen, og utvikle kompetanse i takt med endringer i arbeidslivet. Delstrategiene under mål 3 består i å tilpasse undervisningen til studentenes bakgrunn og studienes egenart, utveksling av undervisningserfaring i fagfellesskapet, videreutvikle undervisningskompetansen innen fagområdet i tråd med THYFs pedagogiske profil, og evaluering og videreutvikling av kvalitet i undervisning.

Under mål 4 er målstrategi 4.1 *Sikre gode søkertall til studiene*, og 4.2 *Øke kunnskap om og anerkjennelse av utdanningene blant aktører i arbeidslivet innen fagområdet*.

Alle de nevnte delstrategiene anser NOKUT for å dreie seg om fagskolens daglige drift. At undervisningen skal være av god kvalitet og at fagmiljøet har høy og oppdatert kompetanse er viktig, men dette er krav som gjelder gjennomføringen av enkeltutdanninger som THYF tilbyr i dag. De kan dermed ikke sies å bidra til å «utvikle fagområdet» eksplisitt, slik kravet er for fagområdeakkreditering. Komitéen forutsetter at alle kravene til drift av fagskoleutdanninger er oppfylt ved søknadstidspunktet, og at kravene til fagområdeakkreditering kommer i tillegg. Strategien for å utvikle fagområdet må derfor inneholde mål og tiltak som går ut over driftsoppgaver alle fagskoler har.

Etter en samlet vurdering vurderer komitéen at strategien ikke har egnede tiltak for å utvikle fagområdet i tilstrekkelig grad, og at det ikke foreligger tilstrekkelig grunnlag for å vurdere om strategien kan gjennomføres. Dette knytter seg særlig til at i strategien innen det maritime feltet er tiltakene vurdert å i stor grad være en omstrukturering av den eksisterende utdanningsporteføljen. Når det gjelder det marine/havbruk, vurderer komitéen at tiltakene er for uklart formulert til at det er mulig å vurdere om strategien kan gjennomføres.

Komitéen vil i denne sammenheng anbefale, dersom fagskolen THYF skal søke fagområdeakkreditering på nytt, å skrive utdypende om fagskolens evne til å gjennomføre

strategien når det gjelder økonomisk handlingsrom, samt tilgang til egnede lokaler, infrastruktur og annet nødvendig utstyr for å kunne gjennomføre strategien. Komitéen er av den oppfatning at en bred avgrensning vil kreve en ambisiøs strategi, som igjen fordrer en god beskrivelse av hvordan fagskolen ser for seg å gjennomføre strategien.

Konklusjon

Kravene i fagskoletilsynsforskriften § 3-1 er ikke oppfylt.

4.2 Fagmiljøet som er tilknyttet fagområdet

Fagskoletilsynsforskriften § 3-2

I fagmiljøet tilknyttet fagområdet skal det finnes personer med utdanning og yrkeserfaring innenfor de viktigste delene av fagområdet. I fagmiljøet skal det være personer med utdanning på nivå over fagskoleutdanning innenfor fagområdet eller et beslektet fagområde som er ansatt i minst 50 prosent stilling ved fagskolen.

I fagmiljøet tilknyttet fagområdet skal det være mange nok fast ansatte til å bidra til å utvikle nye og eksisterende utdanninger innenfor fagområdet. Det skal være mange nok fast ansatte ved fagskolen med utdanningsfaglig utdanning til å utvikle pedagogiske metode og verktøy innenfor fagområdet.

Fagmiljøet skal delta i relevante regionale, nasjonale eller internasjonale samarbeid og nettverk.

Minst halvparten av antallet lærere eller antallet lærerårsverk som er tilknyttet utdanningene i fagområdet, skal være fast ansatte ved fagskolen.

Beskrivelse

Fagmiljøets kompetanse, sammensetting og ansettelsesforhold

I fagmiljøtabellen som er vedlagt søknaden fremkommer det at fagmiljøet tilknyttet fagområdet *Havrommet* består av totalt 24 personer. 21 av de 24 er fast ansatte, i til sammen 20,3 årsverk ved THYF, og tilknyttet fagområdet *Havrommet* i 17,6 årsverk. I tillegg er det tre midlertidig ansatte i totalt 1,8 årsverk, alle i sin helhet tilknyttet *Havrommet*.

Av de 24 personene i fagmiljøet er 13 tilknyttet fagfeltet *maritime fag*. Disse er ansatt ved THYF i totalt 12,25 årsverk, alle årsverkene tilknyttet *Havrommet*. Innen fagfeltet *havbruk* er det fire personer, i fire årsverk tilknyttet det omsøkte fagområdet.

Én person er delt mellom fagfeltene i en samlet stillingsandel på 50 prosent. I tillegg bidrar seks personer generelt inn mot fagområdet, enten i redskapsfag som engelsk, norsk og realfag, eller i rollen som utdanningsleder/utdanningsfaglig ansvarlig. Til sammen utgjør disse 2,7 heltidsstillinger, hvorav én hel stilling er knyttet til funksjonen som utdanningsleder/utdanningsfaglig ansvarlig.

Innen det maritime fagfeltet er det flere i fagmiljøet med høyere utdanning, fra maritim høgskole, maskin- og prosessteknikk fra ingeniørhøgskole, maritim ingeniør, og elektro/automasjon. Flere har enten dekksoffiser- eller maskinoffiserutdanning fra fagskole. Fra den marine delen av fagområdet har flere i fagmiljøet høyere utdanning innen biologi (én med master- og én med bachelorgrad), enkeltemner/videreutdanning innen risikostyring/havbruk, organisasjon og ledelse, fuglekjennskap, geografiske informasjonssystemer og årsstudium i natur- og kulturminneoppsyn.

Fagmiljøet innen det maritime fagfeltet har yrkeserfaring blant annet fra maritime yrker som overstyrmann, styrmann, kaptein, skipslektriker, maskinsjef, maskinist, skipper, og

motormann. Av marin yrkeserfaring er det to personer som har erfaring fra fiskeri- og havbruksforvaltning, og to har jobbet som røkter/driftstekniker innen havbruk og fra oppdrettsnæringen.

Når det gjelder utdanningsfaglig utdanning, så er det 11 av 24 som har gjennomført dette på søknadstidspunktet. Disse 11 har utdanninger som PPF (praktisk pedagogikk for fagskolen), PPU (praktisk-pedagogisk utdanning), bachelor og master i pedagogikk, IKT i læring, og lektorutdanning. Ytterligere 6 hadde ved søknadstidspunktet påbegynt pedagogisk utdanning, fem av dem på PPF, og én på nettpedagogikk og nettundervisning. I tillegg har 9 ansatte gjennomført de internasjonalt sertifiserte kursene IMO 6.09 og/eller 6.10 som gir kompetanse i å planlegge, gjennomføre og evaluere opplæring i henhold til internasjonale maritime standarder. I søknaden skriver skolen at alle nyansatte uten pedagogisk utdanning blir ansatt på vilkår om å bestå slik utdanning egnet for fagskole senest tre år etter startdato.

THYF oppgir i søknaden at de viktigste delene av fagområdet er maritime utdanninger; maskinoffiser og dekksoffiser, samt ledelse havbruksoperasjoner og sjøbasert akvakultur.

Ifølge «Vedlegg 10: Tabell for opptak og gjennomføring for utdanningene innen fagområdet», hadde fagområdet totalt 140 aktive studenter pr. 13. september 2024.

Fagmiljøets deltakelse i samarbeid og nettverk

I søknaden oppgir THYF at fagområdet Havrommet har godt etablerte nettverk, og at lærerne får tilgang til informasjon om ny teknologi og nye metoder gjennom samarbeidsavtaler med næringslivet. Følgende konkrete arenaer for samarbeid trekkes frem:

- Samarbeid med andre maritime fagskoler
- FosFor (Fiskeri- og sikkerhetsfaglig forum)
- Nor-Fishing
- Aqua Nor
- MARKOM II
- Maritimt utdanningsforum
- Maritimt forum Midt-Norge
- Val FoU
- NCE Aquatech Cluster
- Blå konferanse
- Namdalskysten næringsforening

Vurdering

Vurdering av fagmiljøets ansettelsesforhold, sammensetning og kompetanse

Ifølge søknadens punkt om fagmiljø er de viktigste delene av fagområdet maritime utdanninger; maskinoffiser og dekksoffiser samt ledelse havbruksoperasjoner og sjøbasert akvakultur. Dette tilsvarer de utdanningene som fagskolen tilbyr innen fagområdet i dag,

men utgjør en smalere definisjon av det omsøkte fagområdet enn det som fremgår av søknaden, ref. rapportens kapittel 4.1 om avgrensning. Komitéen viser her for eksempel til at fagskolen i søknaden oppgir at fagområdet skal inkludere utdanninger som bygger på praktisk kompetanse hos arbeidere i akvakultur og fiskerinæringen, utdanninger som bygger på blå linjer innen naturbruk, utdanninger som kvalifiserer for yrkesutøvelse i tjenester rettet mot marin næring, utdanninger som omhandler tilleggskompetanse relevant for marine yrkesgrupper (for eksempel fiskevelferd og nye teknologier), og utdanninger som omhandler tilleggskompetanse innen havbruk som følge av ny teknologi og nye produksjonsmetoder, for eksempel bruk av ROV, vannbehandling i lukkede systemer, nedsenkede merder og slaktefartøy. Disse medfører en større bredde i avgrensningen enn det som er oppgitt som de viktigste delene av fagområdet. Kravet om fagmiljø vil i det følgende bli vurdert opp mot avgrensningen som er lagt til grunn i kapittel 4.1.

Av de 24 personene som er tilknyttet fagområdet i fagmiljøtabellen, er 21 fast ansatte. Kravet om at minst halvparten av antallet lærere eller antallet lærerårsverk som er tilknyttet utdanningene i fagområdet er fast ansatte, er oppfylt.

Komitéen vurderer at kravene til fagmiljøets kompetanse innen den maritime delen av fagområdet er oppfylt. Det er ansatte i fagmiljøet med relevant kompetanse innen maritim utdanning som dekksoffiser og maskinoffiser. Dette inkluderer høyere utdanning som maskinoffiser, maskin- og prosesseteknikk, maritim ingeniør, og elektro/automasjon.

Det er også flere ansatte med relevant maritim yrkeskompetanse fra roller som skipslektriker, maskinist, styrmann og kaptein, og innen ulike bransjer som frakt, langtransport, plattform, redningsselskap, fergedrift, hurtigbåter, maritimt brannvern, kystvakten, og servicefartøy. To av de deltidsansatte lærerne har jobb i maritim virksomhet ved siden av, noe som bidrar til å sikre oppdatert yrkeserfaring i fagmiljøet.

Komitéen vurderer at kravene til fagmiljøets kompetanse innen det marine/havbruk ikke er oppfylt. Av formell kompetanse innen nevnte område finnes bachelorgrad samt mastergrad i biologi, årsstudium natur- og kulturminneoppsyn, mastergrad i molekylærbiologi, fiskerikandidat, samt et enkeltemne på 7,5 studiepoeng innen risikostyring havbruk. Innen yrkeserfaring er det relevant erfaring som røkter/driftstekniker kveiteoppdrett, driftstekniker laks, biologisk controller, fisker, fiskeri og havbrukskonsulent, kundekonsulent førselskap, prosjektleder Val FoU, skipper for servicefartøy havbruk, lokalitetsleder (sjøbasert). Komitéen bemerker at fagmiljøtabellen mangler spesifiserte opplysninger for om de med yrkeserfaring som røkter/driftstekniker har erfaring fra land eller sjø, samt fra hvilken teknologi (gjennomstrømming eller RAS). Komitéen vurderer imidlertid at vurderingen hadde vært den samme, selv om disse opplysningene skulle fremkommet av tabellen. Den sakkyndige komitéen vurderer at fagmiljøet har tilstrekkelig kompetanse når det gjelder de delene av fagområdet som i søknadens kapittel om fagmiljø er definert som de viktigste delene av fagområdet, som er maskinoffiser og dekksoffiser samt ledelse havbruksoperasjoner og sjøbasert akvakultur. Dette tilsvarer de utdanningene fagskolen tilbyr innen fagområdet i dag. Komitéen vurderer imidlertid at fagmiljøet mangler

kompetanse når man vurderer den opp mot den brede avgrensningen som er beskrevet i rapportens kapittel 4.1. Som nevnt i dette kapitlet vil en slik bred avgrensning av det marine fagfeltet/havbruk innebære en betydelig utvidelse av fagfeltet, i forhold til de utdanningene fagskolen tilbyr innen fagområdet i dag. Dette vil igjen stille større krav til formell kompetanse til fagmiljøet, inkludert kapasitet til å ivareta økt undervisningsmengde. Flexibilitet i utvikling og tilpassing av utdanningsprogrammer til næringens behov stiller store krav til fagmiljøets kompetanse og størrelse. Komitéen viser her særlig til at landbasert/lukket produksjon er komplekse operasjoner som krever spesialisert kompetanse innen flere fagfelt. I fremtiden vil ventelig mer av produksjonen foregå i lukkede systemer eller eksponerte lokaliteter (offshore), som er særlig krevende når det kommer til produksjonsbiologi og velferd. Utdanningsprogrammer tilpasset landbasert/lukket produksjon vil kreve fagmiljø med både dybde og bredde innen akvakultur, med spesifikk kompetanse innen biologi med fokus på fysiologi, ernæring, vannkjemi, samt produksjonsteknologi på minimum masternivå.

Videre vurderer komitéen at kravet om at det skal være mange nok fast ansatte til å bidra til å utvikle nye og eksisterende utdanninger ikke er oppfylt, fordi det ikke er tilstrekkelig kompetanse innen marint/havbruk.

Når det gjelder utdanningsfaglig kompetanse, vurderer komitéen at det er tilstrekkelig formell utdanningsfaglig kompetanse i fagmiljøet til å utvikle pedagogiske metoder og verktøy. De sakkyndige viser til at mer enn halvparten av de fast ansatte faglærerne i fagmiljøet enten har gjennomført, eller påbegynt utdanningsfaglig utdanning ved søknadstidspunktet. Fagskolen skriver også i søknaden at alle nyansatte uten pedagogisk utdanning blir ansatt på vilkår om å bestå slik utdanning egnet for fagskolen senest tre år etter startdato.

I søknaden trekker THYF frem studentene som en viktig del av fagmiljøet. Dette ble bekreftet i flere av intervjuene. I ett av intervjuene ble det fortalt om hvordan studenter som jobber på båter får kjennskap til aktuell teknologi innen fagfeltet, i dette tilfellet dypdrift, og tar disse erfaringene med seg tilbake til klasserommet. På denne måten bidrar studentene med oppdatert yrkeserfaring og skape et godt læringsmiljø i klasserommet. Det er positivt at fagskolen bruker studentene som en ressurs.

Vurdering av fagmiljøets deltakelse i samarbeid og nettverk

Komitéen vurderer at fagskolens fagmiljø har tilstrekkelig deltakelse i relevante regionale, nasjonale eller internasjonale samarbeid og nettverk. Det foregår samarbeid med ulike typer aktører, som andre utdanningsinstitusjoner (både fagskoler og universiteter), relevante konferanser og næringsaktører innenfor hele bredden av fagområdet. Komitéen anbefaler fagskolens fagmiljø å etablere flere samarbeidsarenaer innenfor akvakultur.

Konklusjon

Kravene i fagskoletilsynsforskriften § 3-2 er ikke oppfylt.

4.3 Samarbeid med yrkesfeltet

Fagskoletilsynsforskriften § 3-3

Fagskolen skal samarbeide med relevante aktører i yrkesfeltet om å utvikle og gjennomføre utdanninger innen fagområdet.

Beskrivelse

I søknaden oppgir THYF å samarbeide med flere aktører innen fagområdet, og viser til vedlegg 28 hvor alle samarbeidspartnerne er listet opp. I etterkant av institusjonsbesøket ettersendte THYF oppdatert versjon av vedlegget, ettersom samarbeidet med noen av partnerne var avsluttet. Noen eksempler på samarbeidsaktører er Eidshaug Rederi, Kystrederne, Lerøy Midt AS, Måsøval Fiskeoppdrett AS, Salmar ASA, Sinkaberg, Torghatten trafikkelskap og Frøy Gruppen. Samarbeidet med aktørene gjelder utvikling og gjennomføring av utdanningene innenfor fagområdet, gjennom for eksempel faglig oppdatering, bedriftsbesøk, samarbeid om prosjektoppgaver, gjesteforelesninger med mer. Når det gjelder samarbeid om å utvikle nye utdanninger, fremkommer det av søknaden at THYF rundt 2020 etablerte flere nye samarbeidsavtaler innen havbruk, i forbindelse med utvikling av nye havbruksutdanninger i denne perioden. Skolen har samarbeidet med aktører i maritim næring om utvikling av en modulbasert dekksoffiserutdanning. Samarbeidet om gjennomføring av utdanningene involverer bruk av eksterne gjesteforelesere og eksterne sensorer ved eksamen.

THYF har opprettet fagråd med representanter fra aktører innen både maritim næring og havbruk, og nåværende og tidligere studenter. Fagrådet skal møtes minst to ganger årlig. I fagrådet sitter representanter fra samarbeidsaktørene Sinkaberg, Måsøval fiskeoppdrett, Lerøy Seafood Group, Frøygruppen, Salmar, Trøndelag fylkeskommune, Torghatten, Kystrederiene, Hordafor og Eidshaug rederi. I tillegg er THYF selv representert med faglærere og én student.

Vurdering

Den sakkyndige komitéen vurderer at samarbeidspartnerne THYF har valgt, er relevante for fagområdet *Havrommet*. Fagskolen har samarbeidsavtaler med rederier, maritime organisasjoner, havbruksaktører, næringsforeninger, sikkerhetssenter, andre fagskoler, og regionale næringsforeninger og studiesentre. Samlet dekker dette bredden i avgrensningen, herunder fagfeltene havbruk og maritimt.

Innenfor fagfeltet *havbruk* trekker komitéen frem samarbeidene med AQS, Frøy Gruppen og Val FoU som relevante, og dekker områder som settefisk, matfisk, service og brønnbåt. Innenfor det maritime feltet vil komitéen fremheve samarbeidene med Torghatten, Kystrederiene og Eidshaug Rederi som relevant.

THYF har dokumentert at samarbeidet med yrkesfeltet dekker hele utdanningsløpet, fra idéfase til evaluering. Flere av samarbeidspartnerne har de siste årene vært involvert i

arbeidet med utvikling av nye utdanninger, både innen havbruk og maritimt fagfelt. Videre er de involvert i gjennomføring av utdanningene gjennom for eksempel å bidra som gjesteforelesere. Gjennom fagråd, næringsforeninger, samarbeidsavtaler, studiesentre og nasjonale nettverk får THYF kontinuerlig input om kompetansebehov og utviklingstrekk i næringen. På denne måten bidrar samarbeidsaktørene til at utdanningenes læringsutbytte holdes faglig oppdatert og relevant for yrkesfeltet.

Konklusjon

Kravene i fagskoletilsynsforskriften § 3-3 er oppfylt.

5 Konklusjon

Fagområdet *Havrommet* ved Trøndelag høyere yrkesfagskole oppfyller ikke alle kravene til akkreditering. På grunnlag av søknaden med tilhørende dokumentasjon konkluderer den sakkyndige komitéen med følgende:

Sakkyndig komité anbefaler at NOKUTs styre avslår søknaden om akkreditering av fagområdet *Havrommet* ved Trøndelag høyere yrkesfagskole.

6 Fagskolens uttalelse til den sakkyndige vurderingen

Uttalelse fra THYF om foreløpig rapport – fagområdeakkreditering Havrommet

Til: NOKUT

Ref.: 26/00658-1

Dato: 27. mai 2026

Trøndelag høyere yrkesfagskole (THYF) viser til foreløpig rapport med innstilling til avslag på søknad om fagområdeakkreditering for Havrommet.

THYF legger til grunn at ordningen for fagområdeakkreditering skal anvendes i samsvar med fagskolelovens og tilsynsforskriftens formål, herunder å gi institusjoner med dokumentert faglig modenhet et reelt handlingsrom til å utvikle utdanningstilbud i tråd med arbeidslivets behov. Etter THYFs vurdering bygger rapporten på en rettsanvendelse og et vurderingsnivå som samlet sett går utover det forskriften gir hjemmel for. Dette gjelder særlig kravene til garantiordning, forståelsen av utviklingsbegrepet, vurderingen av fagmiljøet og et implisitt krav om umiddelbar dekning av fagområdets fulle bredde.

Når det gjelder kravet til **garanti- og forsikringsordning** etter fagskoleforskriften § 48 (1) c, legger komiteen til grunn at vilkåret ikke er oppfylt, til tross for at det samtidig konstateres at Trøndelag fylkeskommune er selvassurandør. Kravet må etter sin ordlyd og sitt formål forstås som en sikring av studentenes økonomiske interesser dersom utdanning ikke kan gjennomføres. For offentlige tilbydere som er fullt integrert i en fylkeskommune, foreligger det ikke en sammenlignbar risiko som for private aktører. Fylkeskommunen kan ikke gå konkurs og har et ubetinget økonomisk og rettslig ansvar for virksomheten, herunder overfører studentene. Dette innebærer at studentenes økonomiske rettigheter er reelt og effektivt sikret. Vi vurderer at forståelsen som legges til grunn i rapporten, forutsetter i realiteten et tilleggskrav om særskilt dokumentasjon av refusjonsmekanismer. Vi mener derfor at et slikt krav ikke har grunnlag i forskriftens ordlyd og representerer en rettslig skjerpning som ikke kan opprettholdes.

Det vil allikevel være en formalitet å utforme garanti- og forsikringsordningen uten forbehold. Dokumentet vil bli ettersendt denne uttalelsen.

Når det gjelder **avgrensning av fagområdet** etter fagskoletilsynsforskriften § 3-1, merker THYF seg komiteens vurdering av at fagområdet Havrommet er tydelig definert, men samtidig så bredt at krav til fagmiljøet anses som ikke oppfylt.

THYF vil i denne sammenheng presisere at avgrensningen av fagområdet er forankret i hvordan yrkesfeltet og utdanningsløpene innen sektoren faktisk er strukturert.

Innen havbruksnæringen rekrutteres det i dag i hovedsak fra fagbrev akvakultur og havbrukstekniker. Disse fagbrevene skiller i liten grad mellom produksjonsformer, herunder lukkede eller åpne anlegg, mellom ulike teknologiske løsninger eller mellom landbasert og sjøbasert produksjon. Tilsvarende opererer arbeidslivet i stor grad med overlappende kompetansebehov på tvers av produksjonsformer og teknologier.

Fagskoleutdanning bygger på dette yrkesfaglige nivået. Etter THYFs vurdering er det derfor faglig nødvendig at fagområdet har en bred avgrensning som reflekterer dette sammenhengende yrkesfeltet.

Samtidig innebærer ikke fagområdets bredde at det enkelte utdanningstilbud er generelt eller anvendbart på tvers av alle deler av fagområdet. Utvikling av utdanninger innen

havbruk skjer nettopp gjennom økt grad av spesialisering, blant annet gjennom moduler og påbygg som retter seg mot konkrete operasjoner, teknologier og produksjonsformer.

Fagområdet utgjør dermed en ramme for hvilke utdanninger som kan utvikles, mens det enkelte utdanningstilbud vil være tydelig avgrenset og spesialisert.

THYF vil videre understreke at vi er enige i at slik spesialisering forutsetter relevant og dokumentert kompetanse i fagmiljøet før nye tilbud etableres. Dette er ivarettatt gjennom fagskolens kvalitetssystem og etablerte prosesser for utvikling og akkreditering av utdanninger, hvor kompetanse og kapasitet vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle.

På denne bakgrunn vurderer THYF at fagområdets bredde ikke representerer en urealistisk eller ubegrunnet utvidelse, men en faglig forankret avgrensning av et sammenhengende yrkesfelt. Samtidig sikres tilstrekkelig faglig dybde og kvalitet gjennom at utdanningstilbud utvikles trinnvis, med nødvendig grad av spesialisering og dokumentert kompetanse.

THYF mener derfor at kravet til avgrensning av fagområdet, både når det gjelder tydelighet og tilstrekkelig faglig bredde, er oppfylt.

THYF merker seg komiteens vurdering som knytter seg til forståelsen av **utviklingskravet**. Komiteen vurderer at strategien i for stor grad omhandler drift, og at tiltakene i begrenset grad anses å bidra til utvikling av fagområdet. Etter THYFs vurdering bygger denne konklusjonen i stor grad på hvordan utviklingsbegrepet er forstått. Rapporten legger til grunn et utviklingsbegrep som i realiteten forutsetter etablering av nye utdanninger som allerede er ferdig utviklet. Dette er en forskyvning av vurderingstemaet.

Utvikling i fagskolesektoren skjer i stor grad gjennom videreutvikling av eksisterende tilbud, økt kompleksitet, modulbasering og tett integrasjon med arbeidslivets kvalifikasjonskrav. Tiltak som utvidelse fra 60 til 120 studiepoeng, etablering av nye utdanningsløp og nye læringsstrukturer, utgjør reell faglig utvikling. At slike tiltak i rapporten klassifiseres som «drift» eller «omstrukturering», er ikke holdbart verken faglig eller rettslig. De tiltakene som er beskrevet i handlingsplanen, herunder utvikling av nye moduler, utvidelse av eksisterende utdanninger og etablering av påbyggingsløp, er direkte knyttet til etablering og vesentlig endring av utdanningstilbud. Vi anser dette for å være selve kjernen i fagområdeakkreditering.

Videre innebærer NOKUTs etterspørsel etter detaljering i praksis et krav om ferdig utformede studietilbud før akkreditering. Dette er i direkte motstrid til ordningens formål, som nettopp er å gi institusjonen myndighet til å utvikle slike tilbud innenfor en godkjent ramme.

THYF vil presisere at utviklingsarbeidet er integrert i fagskolens kvalitetssystem og gjennomføres gjennom etablerte prosesser for utvikling og akkreditering av utdanninger. På denne bakgrunn mener THYF at strategien tilfredsstiller kravet til utvikling av fagområdet, men erkjenner samtidig at sammenhengen mellom tiltakene og utviklingsbegrepet kunne vært tydeligere synliggjort i søknaden.

Vurderingen av fagmiljøet etter § 3-2 bygger tilsvarende på feil referansenivå. Fagmiljøet vurderes opp mot en hypotetisk fremtidig fullbredde av fagområdet, inkludert utdanninger som ikke er utviklet. Dette innebærer et krav om forhåndsdimensjonering av fagmiljø for aktivitet som ikke eksisterer. Forskriften oppstiller ikke et slikt krav. Det avgjørende er om fagmiljøet dekker de sentrale delene av fagområdet og har kapasitet til

videre utvikling. Rapporten fastslår selv at fagmiljøet er tilstrekkelig for eksisterende utdanninger. THYF har i tillegg dokumentert et robust fagmiljø med relevant kompetanse, høy andel faste ansatte og systematisk bruk av eksterne fagressurser. Ordningen forutsetter at fagmiljø og utdanningstilbud utvikles parallelt. Å stille som vilkår at full kompetansedekning skal foreligge før utviklingen finner sted, er prinsipielt feil. I rapporten er det også anført at fagmiljøet må ha spesifikk kompetanse på minimum masternivå for å undervise på utdanningsprogrammer tilpasset landbasert/lukket produksjon. Dette er feil. Vi følger fagskoletilsynsforskriften §2-3 hvor kravet til undervisningspersonell i fagskolen er utdanning minst på fagskolenivå.

Etter vår vurdering bygger rapporten også på feil forståelse av fagområdeakkreditering. Fagområdeakkreditering er ment å være en rammeakkreditering som gir institusjonen rett til å utvikle utdanninger innenfor et definert fagområde, ikke en forhåndsgodkjenning av hele fagområdets potensielle innhold. Når fagområdets bredde brukes som argument for skjerpede krav til umiddelbar dekning, innføres det i realiteten et vilkår som ikke følger av regelverket og som undergraver ordningens funksjon. Fagområdet Havrommet er definert på en faglig forsvarlig og arbeidslivsrelevant måte. Utviklingen vil skje trinnvis og i samsvar med dokumentert kapasitet og etterspørsel, slik forskriften forutsetter.

THYF vil også presisere at rapportens omtale av at utvikling innen RAS og landbasert produksjon skal være en prioritet i THYF ikke medfører riktighet, noe som også kommer frem av den reviderte handlingsplanen.

THYF stiller seg videre undrende til bemerkningen om at vi anbefales å etablere flere samarbeidsarenaer innenfor havbruksnæringen. Dette fordi vi i fagområdet for Havrommet har representanter fra flere av Norges største aktører innen havbruk; Salmar, Lerøy, Sinkaberg og Frøy. Dette er aktører som har drift både på land og sjø, og benytter ulike teknologier, bl.a. lukket, nedsenket, offshore og RAS. I tillegg har vi samarbeid med de fleste etablerte havbruksnettverk i Midt-Norge.

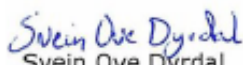
Samlet sett legger rapporten en vurderingsnorm til grunn som forskyver tyngdepunktet fra dokumentert kapasitet og realistisk utviklingsevne til hypotetiske, fremtidige mangler. Dette innebærer en uforholdsmessig streng og rettslig uholdbar terskel for akkreditering. THYF har etablert utdanningstilbud innen fagområdet, vi har et kvalifisert og stabilt fagmiljø, og vi har dokumenterte koblinger til arbeidslivet, samt strategier som er både realistiske og gjennomførbare. Dette er de sentrale momentene ordningen er ment å bygge på.

På denne bakgrunn mener THYF at vilkårene for fagområdeakkreditering for Havrommet er oppfylt. Dersom godkjenning allikevel ikke kan vedtas etter behandling i NOKUTs styre, ber vi om en ny sakkyndig vurdering av vår søknad.

THYF står til disposisjon for ytterligere presiseringer.

Vennlig hilsen

Trøndelag høgere yrkesfagskole

Svein Ove Dyrdal
Rektor

Kristin Sæther (sign.)
Fagområdeleder havrommet

Elin Kolden
Utviklingsleder

7 Vedtak

Fagområdet *Havrommet* ved Trøndelag høgere yrkesfagskole akkrediteres ikke.

Vedlegg 1: Oversikt over dokumentasjonen vedtaket bygger på

- 24/00273-6: Trøndelag høyere yrkesfagskole - Søknad om fagområdeakkreditering - Fagområdet Havrommet
- 24/00273-9: Oppdatert dokumentasjon - vedlegg 28 samarbeidsavtaler
- 24/00273-10: Oppdatert dokumentasjon – handlingsplan
- 24/00273-11: Presisering av dokumentasjon – fagmiljøtabell
- 26/00658-3: Uttalelse fra Trøndelag høyere yrkesfagskole om foreløpig rapport - Fagområdeakkreditering - Havrommet

Vedlegg 2: Presentasjon av sakkyndig komité

Odd Konrad Dale

Dale er utdannet maskinsjef, og har 20 års seilingserfaring som maskinoffiser og maskinsjef fra sivile og militære fartøy. Han har også gjennomført rektorskolen ved BI. Fra 2008-2012 arbeidet Dale i Sjøfartsdirektoratet som senioringeniør på underavdeling lasteskip. Han jobbet som saksbehandler på maskin og elektro, farlig last og miljørelaterte sertifikater for lasteskip. Dale var revisor for International Safety Management (ISM), både for skip og rederiadministrasjon, og var leder for kompetanseforum Maskin & Elektro i Sjøfartsdirektoratet. Dale var i perioden 2012-2018 avdelingsleder ved Karmsund videregående skole og Fagskolen Rogaland-studiested Haugesund, med overordnet pedagogisk ansvar. Siden 2018 har Dale vært senioringeniør i Sjøfartsdirektoratet ved underavdeling Sjøfolk, som saksbehandler og fagansvarlig for maskin- og elektrosertifikater. De siste tre årene har han vært fagleder for fagområdet kvalifikasjoner og utdanning, og for utdanningene revisor og revisjonsleder. Han deltar aktivt i regelverksutvikling og arbeid med International Maritime Organization (IMO). Dale bidrar også i arbeidet utdanning og kvalifikasjoner ved seksjon for ny teknologi i Sjøfartsdirektoratet. Dale har tidligere erfaring som sakkyndig for NOKUT.

Bjørn-Steinar Sæther

Sæther er professor i akvakultur ved UiT Norges Arktiske Universitet og gruppeleder for faggruppe Havbruk og Miljø. Han har pedagogisk basiskompetanse for høyere utdanning, og kompetanse i forskningsveiledning. I perioden 1999-2018 jobbet han som forsker og seniorforsker ved Fiskeriforskning/Nofima, i hovedsak med ulike problemstillinger tilknyttet oppdrett av laks. Han har deltatt i og ledet flere norske og europeiske forskningsprosjekter, der produksjonsbiologi, fiskevelferd og bærekraft ofte har vært i fokus. Sæther har studert havbruk ved UiT og har doktorgrad (Dr. scient.) innen fiskefysiologi relatert til oppdrett. Før studiene gikk han Fiske og Fangst/kystskipper ved Hammerfest VGS, tok praktisk utdanning innen akvakultur ved Nordland Fiskerifagskole, og studerte akvakultur ved Finnmark Distriktshøgskole. Sæther er særlig opptatt av næringsrelevans i utdanning og undervisning, og faggruppen han leder er ansvarlig for to EVU-kurs tilrettelagt for ansatte i oppdrettsnæringen og lærere i videregående skole og fagskole. Han underviser også jevnlig på fagbrevkurs i regi av Blått Kompetansesenter Nord.

Malin Sivertsen

Sivertsen er medlem av landsstyret i Organisasjonen for norske fagskolestudenter (ONF) 24/25. Hun er påtroppende hovedstyremedlem for perioden 25/26, og har tidligere sittet som kontrollkomitémedlem i samme organisasjon. Sivertsen ble valgt inn i ONF i 2023 i perioden rett etter hun fullførte en høyere fagskolegrad i Interiørdesign og romarkitektur ved Fagskolen Kristiania. Her ble hun uteksaminert våren 2023. Ved fagskolen satt hun i studentrådet i perioden 2021-2023. Fra tidligere har Sivertsen en bachelorgrad i medievitenskap fra NTNU i Trondheim (2017-2021). Sivertsen jobber til daglig som interiørdesigner som selvstendig næringsdrivende.

DRAMMENSVEIEN 288 | POSTBOKS 578,1327 LYSAKER | T: 21 02 18 00 |